

Aktuální poznatky o výskytu karpatského druhu *Valeriana simplicifolia* na Moravě

- RNDr. Alena Hájková
- Frýdek - Místek

- Ing. Zdenka Prymusová
- Ostravské muzeum

Karpatské druhy na SV Moravě překračující orografické hranice Karpat

- *Carex pendula*
- *Carex pilosa*
- *Cirsium rivulare*
- *Crocus heuffelianus*
- *Cruciata glabra*
- *Dentaria glandulosa*
- *Isopyrum thalictroides*
- *Galium schultesii*
- *Galium rivale*
- *Euphorbia amygdaloides*
- *Hacquetia epipactis*
- *Salvia glutinosa*
- *Scrophularia scopolii*
- ***Valeriana simplicifolia***

Kozlík celolistý

Valeriana simplicifolia

Geomorfologická charakteristika území

Jádro výskytu *Valeriana simplicifolia* je
v **Západních Karpatech**

Vnější západní Karpaty
Vněkarpatské sníženiny

Mezní výskyty a přesahy do kontaktních geomorfologických celků:

do **Středoevropské nížiny**

do **České Vysočiny**

Hlavní literární prameny pro porovnání výskytu

Karpatische Migrationen und Florenbeziehungen in den tschechischen Länder der Tchechoslowakei v práci Hendrycha (1987)

Karpatský geoelement v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých územích v práci Dudy, Opravila a Suly (1992)

Květena ČR, díl č. 5 (Holub et Kirschner 1997)

Biotopy kozlíku celolistého

V České republice se vyskytuje

ve společenstvech ostřicovomechových *Caricion davallianae*

v bažinných olšinách *Alnion glutinosae*

v rašelinných loukách *Caricion fuscae*

(Holub et Kirschner 1997)

Červený seznam ČR

Řazený mezi **C3**- ohrožené taxony (Holub et al. 1979)

Řazený mezi **C2** –silně ohrožené taxony (Procházka 2001, Sedláčková et. Plášek 2005).

Metodika práce

Prostudování **sbírek**

BRNU, BRNM, CESK, FMM, GM, OLM, OL, OP, OSM, VM, NJM, PRC, PR, SUM

Herbářové údaje zařazeny do **fytogeografických okresů** mimo území
CHKO Bílé Karpaty (Jengepier et Pechanec 2006)

Zařazení sběrů do mapy s **kvadranty**

Zapsání **fytocenologickým snímků** zejména z SV Moravy

Soupis **literárních údajů** zařazených do fytogeografických okresů

Mapa rozšíření podle Hendrycha 1987

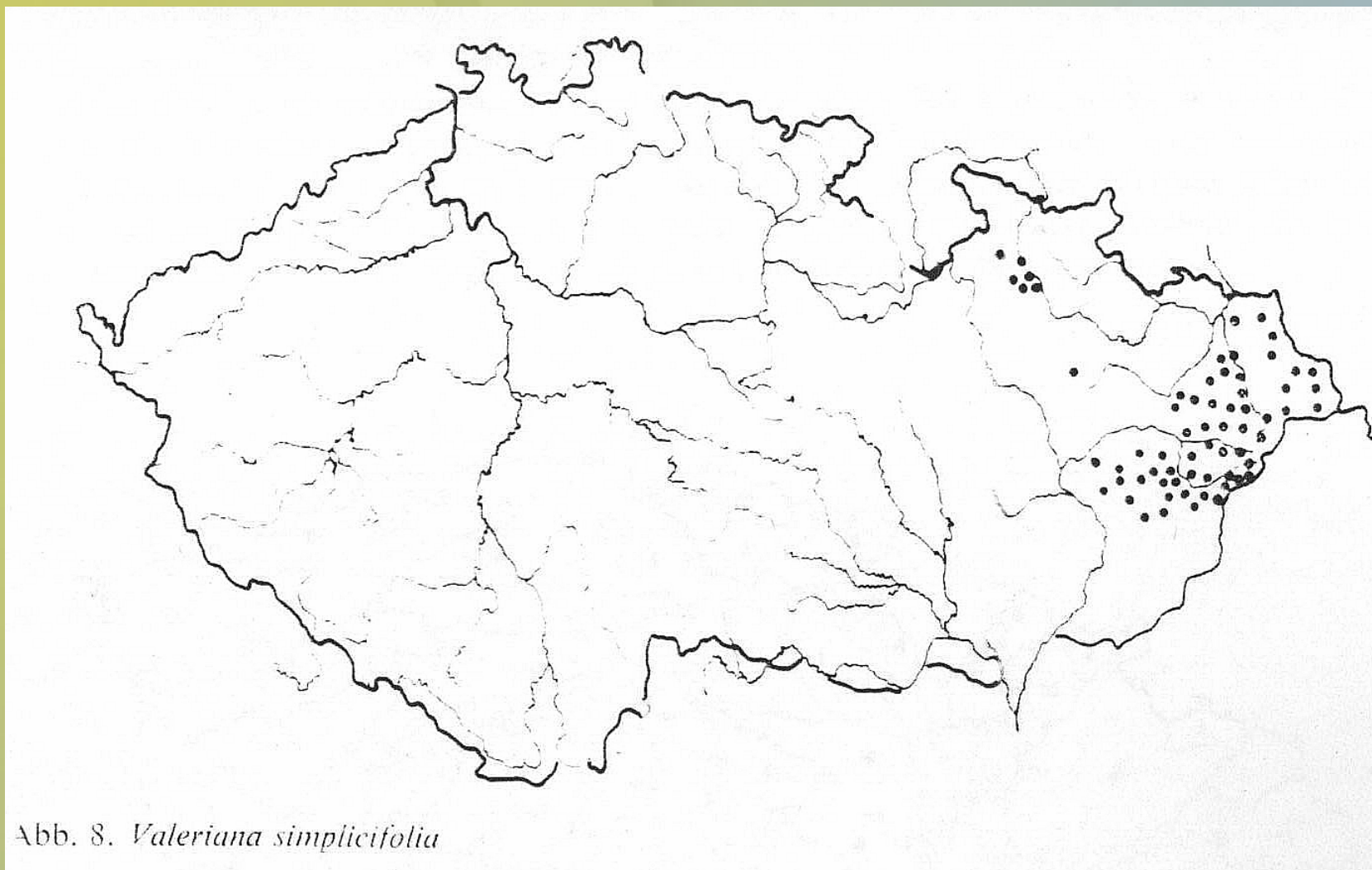

Abb. 8. *Valeriana simplicifolia*

Srovnání výsledků s mapou podle Hendrycha mimo Karpaty

V herbářích nebyly nalezeny položky k těmto
oblastem

Hrubý Jeseník

Nízký Jeseník

Rychlebské hory Domašov (Vicherek 1955)

Literární údaj z Hrubého Jeseníku nepodložen
(Skybová 1955 pod Skalkou na Šumárníku)

Výsledky práce

- Zapsáno 240 položek
- Nejstarší 1883 (Bubela) od Semetína, 1889 Gogela z Místku
- Záměny v herbářích s *Valeriana dioica* z oblastí společného výskytu
- Záměny rovněž s *V. tripteris*
- např. z Rychlebských hor (Holub et Kirschner, 1997, květena č.5)

Výsledky práce

Výskyt ve fyto geografických obvodech a počty herbářů(240)

Jádro výskytu je ve fyto geografických okresech

Beskydské podhůří 48, Radhošťské Beskydy 36

Ostravská pánev 37, Hostýnské vrchy 36 , Vsetínská kotlina 29

Javorníky 24

Okrajový výskyt a mezní

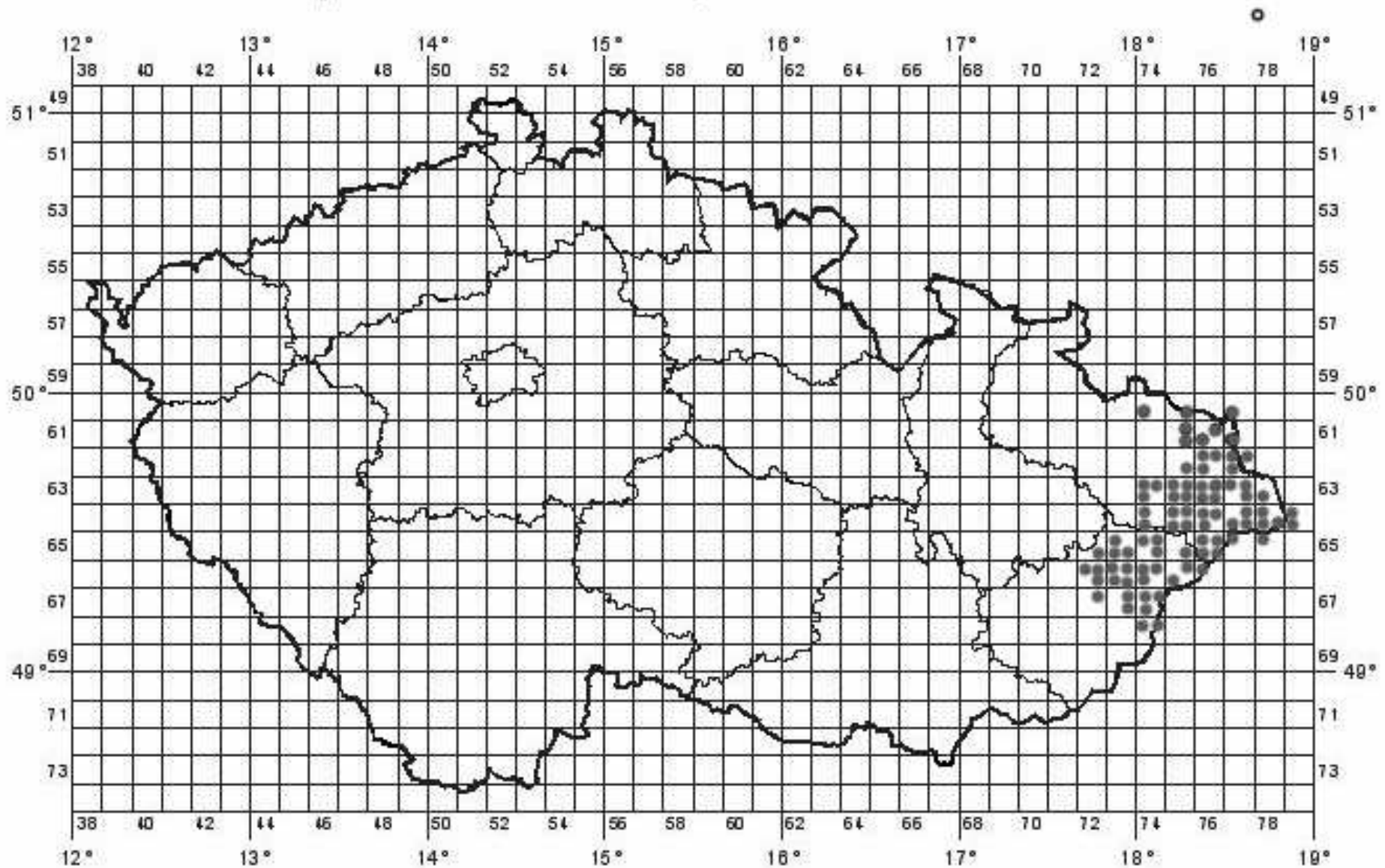
Moravská brána vlastní 13, Zlínské vrchy 4, Jablunkovské mezihoří 8

Opavská pahorkatina 3

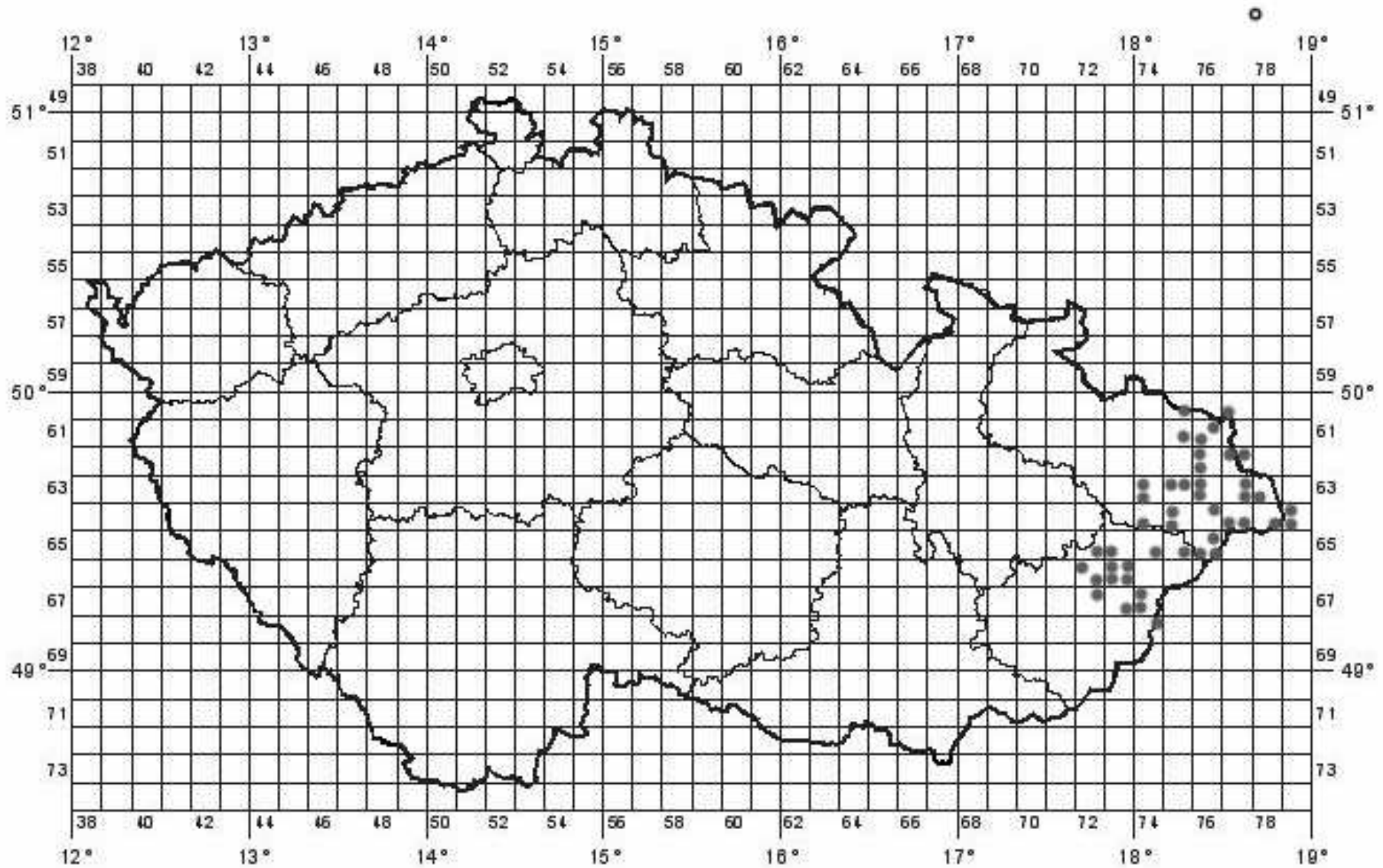
Počty herbářového materiálu ve fytogeografických okresech

Fytogeografické okresy	Počty herbářového materiálu	Herbářový materiál do roku 1990	Herb. materiál od roku 1991 do 2010
Českomoravské mezofytikum			
74.b Opavská pahorkatina	3	1	2
Karpatské mezofytikum			
76a. Moravská brána vlastní	13	10	3
79. Zlínské vrchy	4	2	2
80a. Vsetínská kotlina	29	22	7
80b. Veřovické vrchy	2	1	1
81. Hostýnské vrchy	36	19	17
82. Javorníky	24	20	4
83. Ostravská pánev	37	16	21
84a. Beskydské podhůří	48	32	16
84b. Jablunkovské mezihoří	8	3	5
Karpatské oreofytikum			
99. Radhošťské Beskydy	36	25	11

Mapa č. 1: Herbářový materiál do roku 1990

Mapa č. 2: Herbářový materiál od roku 1991 do 2010

Současné rozšíření v okrajových oblastech

1. Recentní výskyt ověřen v Opavské pahorkatině
2. V Ostravské pánvi objeveny další lokality (Dětmarovice, Dolní Datyně, Karviná), naopak další nenávratně ztraceny industrializací krajiny (Paskov, Louky nad Olší)
3. V Moravské bráně zatím výskyt na pravobřežní terase Odry (Bartošovice)
4. Migrace přes M. bránu na západ do Jesenického podhůří nebyla potvrzena
5. V CHKO Bílé Karpaty doznívá druh v lesní části
6. Nejjižnější lokalita PR Hutě (Jingepierová et al. 2008)

Přehled biotopů u fytoocenologických jednotek snímkového materiálu

Údolní jasanovo-olšové luhy (*Carici remotae-Fraxinetum*)

Lysůvky

Údolní jasanovo-olšové luhy degradované výskytem *Carex brizoides*

Ostrava-Michálkovice, Dolní Datyně, Václavovice,

Mokřadní olšiny (*Alnion glutinosae*)

PR Panské Nové Dvory

Vlhké pcháčové louky (*Cirsietum rivularis*)

PR Bukovec, Krásná - Sihly

Přechodová rašeliniště (*Sphagno recurvi-Caicion canescenti*)

PP Obidová

Acta Musei Beskidensis., 3: 31-48, 2011

Údolní jasanovo-olšové luhy Ostravská pánev

- *Valeriana simplicifolia*, druh vázaný na vlhké a podmáčené louky, v posledních letech ustupuje do zapojených pobřežních lemů údolních luhů

Typické nekvetoucí shluky rostlin

Ostravská pánev, údolní jasanovo – olšové luhy

Vlhké pcháčové louky

svaz *Calthion*, Podbeskydská pahorkatina

Poděkování patří recenzentům
Marii Sedláčkové a Pavlu Lustykovi,
dále celé redakční radě Muzea Beskyd.